

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ.

Цијена

За Црну Гору на годину 8 круна на по године 4 круне
За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на год 12 круна, на по год 6 круна.

За све остале земље годишње 20 круна у азату, на по године 10 круна у азату

Претплата се прима само у годишњим и полугодишњим роковима

Поједини број 20 хал.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата се плаћа поштом саом и непосредно административци „Гласа Црногорца“ на Цетиње. Доплате се плаћу Уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се: за сваку рпеч или за број од пет црнара по 4 хелера за први пут, а за сваки даљи пут по 2 хелера.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВЈЕСТИ.

— У недељу, 6 о. м., одржат је у овдашњој манастирској цркви парастос за покој душе преманулог Великог Књаза Сергија Александровића. При парастосу чинодјејствовао је Високопреосвештени Митрополит г. Митрофан са мјесним свештенством, а присуствовали су наши министри и великодостојници, дипломатски кор, чиновништво у потпуној паради и мноштво народа. По свршетку парастоса, присутни су изјавили овдашњем царско-руском министру, г. Шчеглову, и секретару, г. Соловјеву, своје саучешће.

Поводом смрти Великог Књаза наређена је дворска корота од три недеље.

— У понедељник, 7 о. м., отпутовао је одавде у Русију бивши царски руски министар на Цетињу г. Шчеглов. Њ. Кр. В. Господар благоизволио је одликовати г. Шчеглова првим степеном Данилова ордена.

До доласка новонаименованог руског посланика, послове посланства отправљаће секретар посланства г. Соловјев.

ЦЕТИЊЕ, 11 фебруара.

ВЕЛИКИ КЊАЗ СЕРГИЈЕ АЛЕКСАНДРОВИЧ

Како што нас је прошле суботе телеграф извјестио, 4 о. м. извршен је у Москви страпан вљочин: на Сенатској пјаци Кремља непознати убица убио је бљбом Њ. Ц. Височанство Великог Књаза Сергија Александровића.

Ово грозно убиство изазвало је велики потрес не само у Москви, него и у читавј Русији. Већ у 4 сата последице подне велике гомаље народа окупљене су биле на мјесту вљочина и са сузама на очима посматрале ову страпну слику: глава је била одвојена од тијела, једна нога откинута, а рука с прстеном забачена навад. Од одијела и огртача остали су били само комади; кола сва измрљена. Ту је одмах стагла и Њ. Ц. Височанство Велика Књагиња Јелсавета Феодоровна и пала на кољена над мртвијем остатцима свога узвишенога супруга.

Мртви остаци Великог Књаза били су покупљени, стављени на носила, покривени простим војничким шинелом и однесени у Чудовски манастир. Носила су носили официри Александровске касерне и други, који су се случајно ту нашли.

Убица је ухваћен и ту је одмах привакао, да је он вљочин извршио, додавши уз то, да припада социјалној револуционарској партији, али се је отказвао да каже своје име.

Покоји Велики Књаз више пута је добијао анонимна писма, у којима су га опомињали да буде опрезан, јер да се спрема атентат противу њега, али се је најмање могуће било надати, да ће атентат бити извршен баш ту, јер је Сенатска пјаца мјесто пространо и отворено.

Погинуо је сја Цара Олободца, а брат Цара Миротворца. Његова смрт прије свега је поравила Руски Царски Дом тешком тугом, а у тој тузи прима учашће и цео руски народ, којему нијесу својствени

слични вљочини, него их је увијек сматрао, а сматра их и данас, као појаву ненормалну, која заслужује само проклетство и гнушање.

* *

Велики Књаз Сергије Александровић био је четврти син Цара Александра II. Родио се 29 априла 1857 г. а васпитање је добио под надзором својих царствених родитеља. Исти дан кад се родио, добио је најмањег официрски чин, а кад му је било 15 година, унапријеђен је у други, старији официрски чин. Од 20 година, за вријеме рата с Турском, он је пошао у војску и 12 октобра 1877 учествовао је у извидници код Кара-Лома близу Кошена. Том приликом одликован је орденом св. Ђорђа IV. степеном. Доцније служио је у гардијском Преображенском пуку најприје као командант батаљона, а ватијем као командант пука. Године 1884. ступио је у брак са кћером Великог херцога Хесенског Лудвика IV, Великом Књезињом Јелсаветом Феодоровном. Године 1891. Цар Александар III. назвао га је за Московског Ђенералног губернатора и прозвиео га у чин Ђенерала-лајтнанта. Године 1896. био је изазачен за војног команданта московског војничког округа и те обје дужности вршио је све до оне године, кад је био изазачен за главног команданта московског војничког округа. Велики Књаз Сергије Александровић вршио је дужност московског Ђенералног губернатора тецајем читавих 14 година и за то вријеме живо се заузимао око уређења стара руске пријестонице, као и око уређења војске у томе округу. Под његовим надзором подијаут је у Кремљу и споменик Цару Александру II. Тецајем свога службовања он је шест пута добио царско привање за одлично вршење дужности, а добио је и царску благодарност за смотру војске под Курском за вријеме великих војничких маневара војске московског округа. Од године 1894. покоји Велики Књаз био је члан Државног Савјета.

Његово Царско Височанство примао је живо учашће у многим научним и добротворним заводима и уређењима.

Године 1881. путовао је заједно с Великим Књажевима Павлом Александровићем и Константином Константиновићем по Јевропи и у Палестину, гдје се је упознао с потребама и стањем руских богомољаца, те кад се је натраг повратио, уредио је Царско Палестинско друштво, којему је сам био предједник. Оно је друштво завело у Палестину руске болнице, школу и дом за убјежиге богомољаца, а по иницијативи истог друштва чињена су у Јерусалиму раскопавања, која су дала богате резултате.

Осим тога, Велики Књаз интересовао се је руском археологијом и историјом вјештина, те је у лицу његовом археолошки институт у Петрограду и у Цариграду, као и друштво умјетника историјског живописа изабрало свога покровитеља; царски историјски музј у Москви, московско друштво аклиматизирања животиња и биљка и друштво риболовства — свога пресједника, а московска практична Академија трговачких наука — свога старатеља.

Кад се почео рат с Јапаном, Велики Књаз учествовао је у општему покрету за помагаче породицама онијех, који су у рату пострадали.

Он је био члан Царске Академије Наука и Академије Вјештина, Московске Духовне Академије, Московског и Петроградског Универзитета, Московског археолошког друштва, Одског друштва ва историју и старине, Ростовског музеја старина, православног мисионерског друштва и много других научних и добротворних завода и друштава, а у исто доба шеф другог гардијског стрељачког батаљона и 38-ог пјешадијског Тоболског пука.

Инглеска и Њемачка.

И ако Инглеска све до данас ужива у Јевропи глас државе, која се сматра као уздржлива и хладнокрвна у својим поступцима, опет се је у потоње вријеме од тога правила одступило. Може бити, да се ушљед утицаја руско-јапанског рата непростано заоштравају односи између Велике Британије и других држава. Изгледа, да баш ништа не пријети миру између Велике Британије и Њемачке, а међу тајем мјере које предузима Њемачка ради појачања своје поморске снаге, давио већ изазивају подоврење и суревњивост код Инглеца. Инглеска неће ни да зна, да и Њемачка има своје прекоморске насобине и интересе, те да ради тога мора, може бити и више не може да троши на појачање своје убојне флоте. Истина, Цар Вилхелм је, између осталог, једном приликом рекао и то, да је будућност Њемачке на води, али он је исти рекао и то, да „крв није вода“, напомињући тајем, да између Њемачке и Инглеске постоје родбинске племенске везе. У сваком случају, само је болесна машта могла изазвати подоврење о могућности рата између Инглеске и Њемачке. Али док Њемачка о томе и не помишља, у Инглеској се званично лице, каквим се рачуна грађански лорд адмиралитета, не обаирући се ни на што, искавало, какве ће мјере британска влада предузети не само ради тога, да буде увијек за рат спремна, но нарочито ради тога, да би могла непријатељу нанјети одсудан удар, прије него онај и могае дознати, да је рат објављен! Ма како била пријатна таква искреност, опет је мучно замислити, да она може помоћи, да се учврсте пријатељски односи између Инглеске и Њемачке, или између Инглеске и које друге јевропске државе. Зар може човек друговати с онијем, који увијек носи камен у њедима, да се баца на вас и да вам нанесе смртни ударац онда, кад он за добро нађе, а кад ни то и не очекујете?

У Њемачкој је та изјава учинила врло неповољан утисак и она баш ни мало уважења неће изазвати према британској моћи и британској нацији, и ако је то себи замислао г. Артур Ли; у исто доба она не може припомоћи ни учвршћењу добродога мира, који данас постоји између Велике Британије и Њемачке. Истина, британска влада похитала је, да преко својих министара у Лондону, као и преко свога посланика у Берлину, изјави да није солидарна са г. Ли; тако исто и г.

Ли похитио је, да објави другу много блажу редакцију своје бесједе, али поред свега тога оно узбуђење, које је та беседа проназвала у ъемачком друштву и ъемачкој штампи, не може никакко да се умири.

РАТНЕ ВЈЕСТИ.

Истражна комисија по жулској афери.

Из Париза јављају, да је онијех дана одржана сједница међународне комисије, на којој су прочитани закључни захтјеви Инглеске и Русије. Инглеска тражи, да се на основу изјава свједока и комисије поднесених аката констатује:

1. да се ноћу између 8. и 9. октобра није појавила никаква торпедјача ни у близини инглеских рибарских лађа, ни у близини руске флоте. Руски официри били су у обмани, када су мислили, да бродови горе споменуте врете прате руску флоту у намјери, да је нападну или су је чак и напали.

2. да не постоји никакав темељан разлог, који би оправдао против инглеских лађа отворену палбу из руских топова. Али када се већ догодило оно, што се догодило, Руси не само да нијесу пазили да инглеске бродове не опште, него, напротив, дуго су вријеме ватру продужили.

3. да је командаја са руских бродова требала да притекне у помоћ рањеним рибарима и општењим лађама.

4. да до рибара или до заповједника рибарских лађа нема никакве кривице.

Руски закључни предлози гласе: Уважавијући истражној комисији са обје стране поднесене доказе и од ње утврђене чињенице, руска влада с правом захтјева, да јој се призна, да је ноћу између 8. и 9. октобра прошле године са руских бродова отворена ватра била само извршење прописаних војних дужности, а по заповјести команданта ескадре, због чега не може бити позван на одговорност ни адмирал Рожественски, нити ико од потчињених му маринских официра. Руса влада међутим искрено жали, што су том приликом невине жртве главну изгубиле. Према команданту ескадре није за несрећни случај одговоран, ипак је руска влада вољна, да сноси цјелокупну материјалну штету, и због погинулих рибара и због општењих бродова. У ту сврху руска влада предлаже, да се из средине сталног жашког изборног суда изабере судска комисија, која ће одредити суме, којима ће руска влада да надокнади штету породицама погинулих рибара и инглеској влади због општењих бродова.

Куропатки и Грипенберг.

Ђенерал Грипенберг за вријеме свог боравка у Москви разговарао се с једним сарадником „Нов. Времена“, коме је ово рекао о боју код Хајконтја и Сандеу: „Куропатки је знао о мојим операцијама, те је као крајњу сврху поставио заузеће Хајконтја и Сандеу, даље нијесмо требали нићи напријед. Но то није било ни потребно, јер се и тако мигао постићи озбиљан резултат. Село Хајконтја има велику стратегијску важност, јер сам могао, заузевши га, угрожавати Јапанци и заузети Сандеу. 25. јануара заузимао с једном бригадом 1. кора Хајконтја, но с југа обиђу ме Јапанци и доћемо у накрсну ватру, те се повучем на своје позиције. У вече 25. заповједим, да се те позиције задрже под сваку цијену. Тога дана сва моја војска била је у боју и овако распоређена: на десном крилу 1. кор, даље лијево 1. стрељачка бригада, 5. дивизија и тек што стигла бригада 2. кора, свега 62 батаљона против двапут толико Јапанца. Бој је трајао од рана јутра до касне ноћи, а ми нијесмо ни корака унамакли. Но показало се, да је моје лијево крило било преслабо и ја замолм појачања од Куропаткина, који је имао 60 батаљона на располагању. Куропаткин одби моју молбу, јер су Јапанци демонстрирали у центруму. Уза све то одлучим сјутрадан, да јуришам на Хајконтја, будући да су сва околна села била већ у нашим рукама. 27. наново започне бој, а да опет ни за корак не узмакнемо. Опет ја замолм за појачања, пошто да је пут према Сандеу, центруму јапанске позиције, био потпуно отворен. Да ми је Куропаткин послао појачања, била би једна непријатељска војска ошк-

љена чврстим ланцем од каквијех 100.000 момака. Јапанци су били угрожени не само од југозапада, него директно и од југа од наше јаке коњице. Јапанци видје ште свој очајни подмук, борили се очајно 28. између 10 и 12 сати предузеше четари очајна нападаја, који су тако били сјајно одбијени од нас, да ја могу само говорити о победи својих војника. Како нијесам имао овлаштење за даљи енергични нападај, а сваки час изгледајући појачање и допунтење, да идем напријед, оклијевао сам. Потпуна непријепорна победа била је у нашим рукама. Тада стиге у 5 сати по подне заповијед Куропаткинова за узмак, да један мали дио својих чета оставим на позицијама, а са осталим да појачам његове чете. Ја не смјем пресуђивати: али јесу ли могли Јапанци у центруму што друго него само демонстрирати, пошто сам ја на себе привукао њихову главну снагу.

Заповијед Куропаткинова тако ме је депримирао, да сам се испочетка бојао, да је јавим својим победоносним четама. Ноћу 29 с болом у срцу и са сузама у очима појесмо натраг. Ни једног рањеника, ни једне пребјене бајонете не остависмо. У оном часу одлучено је, да ми више није могуће остати на бојишту. Сјутрадан дођем да заштитим одступ. — Сада је Гривенберг у Петрограду, те ће подијети о свему извјештај Цару Николу, па ће се онда видјети, да ли је све збиља тако, као што доноси дописник „Новог Времена“

Бенерал Стесел о Портартуру.

Дописник „Јурнала“ разговарао се у Адени с Бенералом Стеселом те о том пише ово: „Бенерал Стесел, рече ми, да су Јапанци за вријеме опсаде изгубили око 100.000 војника. Тај грдни број сам Стесел чуо је из уста Бенерала Итичи, заповједника главног штаба Бенерала Ногија. Бенерал Стесел рекао ми је даље, да међу њим и Бенералима Фоком и Смирновим није било никад никаквих несугласица. Затим је дописник питао Стесела, што он држи о поступку онијех официра, који су отишли у роство јапанско, незадавши рјеш да се неће више борити у овом рату против Јапанаца. Бенерал Стесел је на то мирно одговорио: „Снаком је слободно радити што му савјест налаже. Ја лично сматрам за рђаво тај корак својих другова, који су по несрећи радије отишли у јапанско роство. Држим, да су требали размислити, да ће у Јапану бити сасвијем некорисни, док они, који се врате у својину имаће прилику, да раде на корист земље. Или зар човјек може користити само оружјем у руци?“ — На завршетку разговора запитао је дописник Стесела, што мисли о буљности Портартура. — Стесел одговори на то: „По мом мишљењу сада положај Портартура није никакав фактор обзиром на свршетак рата. Ми не можемо замишљати, да опет заузмемо градје мора. Портартур може пријети опет у руке Русије, кад Бенерал Куропаткин победи на копну и тврђава, гдје смо подијели толико страдања, биће нам предана мирним уговором. У Портартуру смо оставили топове сасвијем неподобно за пуцање, а бродови су тако потопљени, да се не може ни помислити на то, е би их извадили. То је признао и Бенерал Ноги, који је са мном прегледао разорени град првих дана послје предаје.“

Дописнику „Матена“ рекао је Бенерал Стесел у Адени о предаји тврђаве, да је то учинио сам на своју руку не питајући никог, остављајући ратном суду, да рекне своју. „Ја водим да ми се име

у ратним анализа не естимае као хероја, него да имам на својој савјести 30.000 људских живота“.

Књижевност, умјетност и просвјета.

(Лјепа појава) Под именом *Цвјеташки* и *Конавоско* Братство основано је у Цвјату ниже Дубровника удружење, коме је циљ да постигне братско уједињење Срба и Хрвата. На челу овога лијепог покрета стоје најугледнији тамошњи родољуби. Братство ово мисли своју циљ постићи културним средствима као што су приређивање сјела, састанака, и рисних претеча и предавања и народних игара у Цвјату и околини. Осим тога вољно је да подигне Народни Дом у Цвјату и Свеске Куће у овешим селима Конавала, затим народне књижнице, а ако им се притече у помоћ и са даљих српских и хрватских страна још и штампарију и лист *Народну Заставу*. Гесла друштва су: 1.) једини непријатељ — незнање; једино средство — љубав; једина сврха — слобода. 2.) Брат је мио, био Хрват, Србин био. 3.) Балкан Балканцима. — Братство је комбиновало себи и народну заставу уједињених Срба и Хрвата, и то овако:

црвено	црвено
плаво	бијело
бијело	плаво

На сред ове заставе налази се зелен штит као симбол наде, на њему двије мушке руке, које се братски рукују у знак љепше будућности. Друштво има 4 члана добротвора, 68 чланова утемељача и 117 чланова редовних и помажућих

Овие лијепоме друштву желимо да постигне најбољи успјех, то да се и сва друга браћа угледају на њега.

(Оснивање патриотског друштва „Српска Браћа“) Срби из Старе Србије и Македоније писали су 23 јануара свој скупу у дому „Светог Саве“ у Београду. На овом братском скупу основана је патриотска задруга „Српска Браћа“. Према уставу новобројаног друштва чланови његови могу бити сви Срби, који су поријеклом из Старе Србије и Македоније а живе стално у Србији или се у њој по ради посла или зараде само краће или дужо вријеме баве. Задруга „Српска Браћа“ ставила је себи за задатак: да се стара о добру свакога Србина из Старе Србије и Македоније, да води бригу о напретку свакога од њих, да помаже своје сународнике из поменутих крајева, кад су у биједи и меволји, да у слози чува свету вјеру православно и цркву и, нашољетку, да бдије над сигурношћу свију њих, у колико та сигурност, пред законом, потребна буде братске помоћи. Оснивачка скупштина изабрала је из своје средине управу „Српске Браће“ и она се конституисала овако: предједник Голуб Јанић, подпредједници: Михаило Марковић и Зарија Р. Поповић, благајник Спасо Шумениковић, чланови управе: д р Мика Поповић проф., Милан Ј. Танић адв., Димитрије Соколовић, Милан Лазаревић адв., Антоније Јовановић, Милан Дрмић, Никола Тодоровић, Коста Соколовић, Тодор Тодоровић, Стојан Вељковић инжињер. Замијеници: Димитрије Стојковић, Ристо Крстић, Јанко Цвјетковић, Илија Фидановић, Трпко Н. Јовановић, Наум Јамандијевић.

моштву! — и хор трубача засвира „Кол Славен“... Почео опјело. Пјевачи запојаше и „вјечнаја памјат“. Свештеник благословио мртва тјелеса, к њима приступише другови козаки, ставише их на носила, украсише их зеленом травом, набраном на пољу мандурском, дигоме их на плећа и понесоме напријед. Напријед стадоше пјевачи... Спроводе се крену. Још једном зазвучи химна „Кол Славен“ и за пошљедњим акордом зачу се команда пуковника Павлова, — „шагом (кораком) марш!“

И идемо: пјевачи, носила, свештеник, генерал са штабом, пук. Наизмјеница, музика свира погребни марш, пјевачи пјевају „Свјати Боже“.

На сурет спроводе диже се с бивака и стају у двојне редове Оренбуршци, Барнауљци, артиљеристи, Забайкалци и крајшници. Ми идемо поред бивака и примамо се страма, висока бријега, који се у подножју цијепа. На оброну његов стаје хор музике барнауљског пука и звуци његова марша сливају се, надишују марш трубача читанских.

Сунце жеже све јаче. Полако, с муком се примамо бријега под сунчаним жарким зракама. Тамо, на вису његову налази се једна за све, општа, братска могила.

Дејсмо к њој — и стадосмо.

Ех, најесмо понијели собом конопце — с пријекором рече Мишченко, који хоће да буде све онако како треба, лијепо. Али четири козака већ су скочили у могилу и стадоше да примају на своје руке мртва тјелеса својих другова.

(Савез југословенских новинара и књижевника) Као што је већ раније јављено, из Сфаје покренута је мисао о савезу југословенских новинара и књижевника. Пријект правила овог савеза гласи:

1. Југословенски публицисти и књижевници удружују се ради узајамног обавјештења и солидарног рада Јужних Словена на културном пољу.

2. Ради постигнућа овога циља југословенски публицисти и књижевници служе се: а) узајамном зајеном радова међу члановима и зајеном периодичних листова, б) упознавањем односних читалаца са радом југословенских публициста и књижевника, и у опште развијеном мисли, в) прогресива и састањима публициста и књижевника југословенских земаља.

3. Савезом управља Управа савеза. Он има свој стални биро у једном граду, који ће одредити први конгрес југословенских публициста и књижевника. — Биро (управу) сачињавају 12 лица. У њему је заступљен једнак број чланова сваке савезне народности; они се бирају на заједничком конгресу.

4. Конгрес се сазива сваке године. Зборни је мјесто по реду град једне од савезних народности, који група одреди.

5. а) Конгрес бира управу са једним бројем чланова од сваке групе; б) слуша извјештај управе; в) одређује и саслушава реферате о задацима савеза; г) доноси ријешања која су обавезна за чланове.

6. На конгресу могу присуствовати и позвани гости.

7. Сваки члан плаћа годишњи члански улог од — лева (динара, круна).

8. Свака група има своју засебну организацију, и допсеује се са другим групама на свом језику.

9. Овим конгресом, увијек кад једна група захтеди, може уредити састанке и посјете са другом или са свима групама. Х. Овај ће пројекат бити предмет претресања на првом конгресу југословенских публициста и књижевника, који ће 1905. год.

Овај пројекат је послан у Београд, Загреб и Љубљану.

(Српска књига у њемачком преводу.) „Bibliothek ausgewählter serbischer Meisterwerke“ mit literarhistorischen Einleitungen — herausgegeben von Dr. Friedrich S. Krauss

Досад је у Љеком код Адолфа Шичана и код „Deutsche Verlagsgesellschaft“ изшло је неколико књига под овим насловом, а то је једна бољч од боље:

1. Auf uferloser See. Drama in vier Aufzügen von Branislav Gj. Nušić

2. Ein Gensetreich. Volkstück in fünf Aufzügen oder neuen Bildern von Milo van Gj. Glišić. Deutsch von Dr. Friedrich S. Krauss. Mit echten serbischen Sang-und zigennerischen Spielweisen von Vladimir R. Gjergjević

3. Um hohen Preis! Ein bürgerlich Trauerspiel von Branislav Gj Nušić

4. a) Der französisch preussische Krieg. b) Ich gratuliere! c) Grösse Wahl schafft grosse Qual d) Ein Liebesbrief. Vier Lustspiele von Kosta Trifković

5. Пета је књига под штампом, а то приче Вида Вулетина—Букасовића.

Осим споменутих књига те су у велике познате у нашем народу, Dr. Fr. S. Krauss написао је и других књига, као н. пр „Die Braut muss billig sein!“ Ein bosnisch Singspiel von Fr. S. Krauss“ па „Künstlerblut!“

Свештеник пошљедњи пут кади над мртвим тјелесима, пошљедњи пут јечи „вјечнаја памјат“ — и њих почињу опрезно спунити у гроб с носила. Али не хтједоме они, мртви, растати се још с тим божјим свијетом и са свијетлим лијепањим љетним даном и ући у таму гроба у далеку, туђој земљи. Крв њихова из рана продра је кроз сламнате покрове, приближи су се они својим искасаљеним леђима, главама и пробуженим утробама за платно од носила. И ћутке раде козаки своје тешко дјело — и мртваци су спунити у могилу. Живи изидоме на поље, генерал узима груд земље и баца је у јаму.

— Да будет вам мандурскаја земља својеју и леккоју — (нека вам буде мандурска земља своја и лака) — говори он полугласно.

Док се над братском козачком могилом засипа и прави хумак гробни, Мишченко стојећи пред фронтом држи говор козацима:

— Дједо, рече он, — безбожни непријатељ јуче се дрзнуо мрцварити тјелеса наших убијених и рањених. То је гнуено, то је подло — и ја сам увјерен, да вас неће замијети осјећај злобе и освете и да то нећете никад учинити на јапанским рањеницима. Ви ћете знати, да непријатељ, који већ лежи убијен или рањен на земљи, — није војник, с којим се треба борити, с којим се треба тући, него човјек, кога треба лијечити. И према томе платите им за зло добрими...

Споменути се књижевник бави српском књигом непрестанно, па је праведно и достојно, да се то узме у обзир.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

Један поглед на рад и напредак „Прве Зетске Штедионице“ у Подгорици.

„Прва Зетска Штедионица“, којој је сједиште у Подгорици, може се сматрати данас као једна од најзрелијих установа у нашој држави, која тежи за тим да унаприједи благостање нашег народа и да појединцима даде могућности да побољшају своје економске прилике.

Слиједећи примјеру своје старије друге у Никшићу, „Прва Зетска Штедионица“ отпочела је свој рад у мају прошле 1904. године, и за самох 7 мјесецих већ је постигла лијепо успјех, којим се може похвалити и који зајемчава њен даљи сигурнији опстанак.

Биланс, који је састављен на крају прошле године, даје нам праву слику тог њеног рада, те кад се узме у обзир, да је за ово кратко вријеме штедионица имала 863 круне и 10 хелера чистог добитка, поред добитка од преносне камате за текућу годину од 3238 круна и 23 хелера, морамо са задовољством констатовати, да је то за наше прилике доста велики успјех.

Већ и сама та окљност, да је штедионица снизила своју каматну своту на 8%, утарљује у нама мишљење, да је она сигурна у свом напретку и да је њен рад заманан и сталан.

Установа штедионица у нашој држави од велике је користи, јер се је тим стало на пут зеленишме, највећим непријатељима нашег сељака.

Штедионицама је циљ, као што и сама њихова правила гласе, да у народу развијају и потпомажу штењу и да повољним кредитом унапређују трговину и рад у земљи, па да наш сељак нађе под повољним условима средства, с којима може докочити својим потребама и уздржати своје имање да му не пропадне.

Наши заузимљиви грађани схватили су добро тај задатак, те су с тога прошле године и основали у Подгорици „Прву Зетску Штедионицу“, која је, како у Управи, тако у главном и надзорном одбору, веома лијепо заступљена са вишенијим и омијенијим личностима.

Надзирни Одбор, коме је дужност да контролише рад штедионице, издао је најповољнију оцјену о погледу књига, рачуна и благајне речене штедионице на крају прошле године, захваливши Управи и Главном Одбору на њиховим досадашњим раду. Ту оцјену потврдио је својом изјавом и повјереник Њ. Владе г. Милан Рамадановић секретар Управе Зетско-Брдске Облести, који је присуствовао том прегледу.

У недјељу 30 јануара о. г. одржана је главна годишња скупштина ове штедионице под предједништвом гоп. генерала Јагоша Радовића, који је био међу првим покретачима те лијепе и корисне установе.

Скупштини је присуствовао као нарочити изасланик Њ. Владе г. Андрија Радовић, началник Министарства Унутр. Дјела.

Иста је била многобројно посеђена, те је са задовољством примила извјештај Надзорног Одбора о раду штедионице.

Пошто се указала потреба, да се повећа број чланова Главног Одбора са још четири нова члана, који ће у дневним дужностима помагати досадашње чланове,

И ставши за часак и погледав на гробни хумак, који је нарастао за његовим леђима, генерал заврши свој племенити говор:

— Сада, када смо часно погребли своје несрећне другове, рецимо — вјечнаја памјат њима мртвима и слава живима!

Музика попраи ријечи свирком туша.

— Водите пук кући, и то с лијепањим веселим маршом, — заповједи Мишченко Павлову кад умукосе звуци туша.

— У рату не ваља жалостити се и очајавати. Смијелост је духа потребна. Соколити ваља људе... говораше му генерал, кад смо се спунити с бријега у бивак, јер уквати на мом лици израз неке туге.

И Мишченко вади соколи своју војску. Он се непрестано брине за њих и стара се за њихове потребе, интересује се за њихов рад и о свему размишља прије свију.

Опавиши старјешину војничкога Прешкова, генерал га зовну к себи.

— Кажите — рече он, — тој четворичи ковака, који су положили мртве другове у гроб, да одмах иду на ријеку да се окупају и промијене рубље. Пазице на то.

И да би налог његов био јачи, понови он то заповједнику пука, а за тим и самим козацима.

Спуставши се у долину, погледамо на вис, на којем се бијело усађени крст.....

ЛИСТАК.

ПОГРЕБ КОЗАКА НА ВОЈНОМ ПОЉУ.

Прекрасну, и ако веома тужну слику погребна на бојном пољу, даје нам дописник „Правитељственог Вјесника“ у козачком одјељењу генерала Мишченка. Тужан један привор описује он овако:

У 9 сати најутра, 24. јула, одређен је био погреб жртава боја, све козака 4-те сатније, искасаљених у Синдеју. Под гором, са биваком, постројио се у пјешачком строју читински пук. Пред његов фронт ставили су једини дрвени столчић, увез из оборне китајске фанзе (колибице). На сто су ставили икону и пред њом запалили једину танку воштану свијећу. Али сам храм, гдје је требало свршити жалосну службу опјела на бојном пољу убијених војника, био је величанствен и диван. Његове су стјане биле брегови, његове слике навит природе, куполе — окруда брда и плави свод неба, које су жариле зраке златног сунца, над прахом јуначких козака.

Они су лежали у реду пред столом, замотани у сламне покриваче, који им замијењиваху сандуке.

Дође свештеник барнауљског пука, дође сам Мишченко и читав његов штаб, даде се команда: „шапки (капе) додој, на

то је скупштина једногласно прихватила предлог г. председника, да се одмах приступи избору тих чланова, те већином гласова бише изабрани г.г.: од Управе Књ. Монопола Дуван Један, к га иста одреди. Хади Афеас Лукачевић, трговац, Марко И. Радловић, трговац и командир Гитоје Беговић, п.сједник.

Кад је дневни ред исцрпљен, скупштина се разишла трикратним ускликом Његовом Краљу. Височаству Господару.

Завршујући овај кратки преглед о раду „Прве Зетске Штедионице“ и чести-тајући Управу и Главном Обору на њеном плодносним раду, желимо да им рад буде и даље на општу корист народа, а на задовољство Књ. Владе.

Р.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 12 фебруара.

(Из Друштва за потпомагање заната и трговине у Црној Гори) — Прерану смрт пок. Стева В. Петровића, искрено оплакује сва Црна Гора и прима најживље учашће у тузи и жалости његових родитеља.

Ко је год познавао младого покојника, похитао је, приликом преноса његова тијела у Никшић, да пролије горку сузу над његовим смртним одром, и да му рече пошљедне збогом.

И подгоричко грађанство шљедовало је овом примјеру и у многобројној гомили изашло изван вароши Подгорице, да му потпоше почаст учини. Осим тога, оно га је, мјесто вијенца, уписало за члана добротвора Друштва за потпомагање заната и трговине и послало друштвеној благајни 150 круна на име уписине, а такође и за члана добротвора првог подгоричког пје-вачког друштва „Бранко“ са улогом од 50 круна.

Пок. Стево био је један од реносних чланова поменутога Друштва и сбилатах његових добротвора, те је и ова корисна установа у нашој домовини изгубила у њему једног свог врлог и енергичног члана и посленика. Хвала подгоричком грађанству за овакво племенито дјело, које је очати доказ, да оно умјеи цијенити карактере и заслужне људе.

Врлом и непрежаљеном покојнику нека Бог дадне рајско насеље, а међу нама нека му је вјечан спомен!

(Светосавска прослава у Беранима.) И ако нам је касно опис ове прославе из Берана стигао, омет га радо на јавност износимо. Допис гласи:

Хитам, да извијестим поштоване читаоце „Гл. Црногораца“ да смо ми Беранци, оне године, прославили школску славу — св. Саву, свечаније него икада.

По свршетку славских обреда: освешта воде и свјечана колача, које је извршио јеромонах Исаија Радловић — сљедила су разне декламације патриотско садржине, пропраћене патриотским пјесмама, које су наизмјенице и у хору пјевали ученици и ученице овдашње мушке и женске основне школе, а по свршетку истих, држао је говор учитељ г. Милан Поповић, у којему је изио важност и потребу оснивања школских књижница, позивајући грађане, да се предлогу одазову својим прилозима. Есцафи у опште, као и грађани напосе, свагда готови, да се заузму и помогну свако хумано предузеће, и овај су предлог с одушевљењем и радошћу прихватили, грабнели се, ко ће прије да пружи свој прилог у корист ове преко потребне школске установе, за коју је одмах прикупљена сума од 800 гроша.

Ове је прилоге прикупљено школски одбор, који је на себе примио дужност, да се и у будуће стара за прикупљање оваквих прилога, и који ће, у споразуму са учитељем, за тај новац набављати књиге за књижницу.

Пошто су прилози прикупљени, гости су почашћени уобичајеном славском чашћу. Том приликом подигнуто је више лепјих здравица уз пјевање патриотских пјесама.

Одушевљени грађани веселили су се у школи скоро цео дан. Сваки је био у толико веселију, што ће идуже школске славе имати у школи прилично богату књижницу, којом ће се користити и они и њихова дјеца.

Ове ретке, с радошћу пиштем, јер се оваквом одзиву овдашњих грађана, има радовати сваки брат Србин, и нећу прећерати кад кажем, да Беранци у оваквим и сличним случајевима, могу послужити за углед другима, сразмјерно већим и богатијим варошима у царевини.

Другом приликом изијећу на јавност и имена прилагача.

М. П.

(Забава у Цариграду у корист руских рањеника.) Пишу нам из Цариграда: Г. Уреднице, не сумњам, да сте добили програм народне прославе на Сави-дан, овдје у Цариграду, која је дота у корист руских сакаћених јунака у Корџи и Манџурији. За то молимо вас, да у ва-шем цијењеном листу родољубиво дате мјеста овом кратком извјештају о тој на-родној прослави, која је на опште задовољ-

ство званично наредена по програму. И ван програма г. Н. Мијушковић представљао је јавно „Циганина“ који хваљ својега коња, а издекламивао је п. „Ода Ђаволу“.

Да сте видјели, како је изгледала у јако расвијетљеној сали, лична овдашња Србадија, сва сбучена у богатом и сјајном црногорско бокешком одијелу, све сама фи-на чича и ерма, Виту слику никада докле сте живи, не бисте могли заборавити, као што је ни ми заборавити нећемо.

На забави је присуствовало странаца, угледне госпде и представника разних др-жава, који су се нашем часном патриотич-ном и хуманитарном позиву одазвали.

По признању публике а особито стра-наца, који се оваком дијелом изведењу про-грама нијесу надали, заслужују највећу хвалу сави, који су у њему судјеловали, те извршили своје улоге како треба, а то су: г. Боцарић са геспелом, г. Станко Томи-чевић са геспелом, г. Ђа Катина Константи-новић, г. Иво Јовићевић, г. Н. Мијушковић и мали С. Боцарић као изводиоци; као благајници: г. г. Вуко Ратковић бивши капетан општине гробљеске, Петар Крстов Мартинковић, капетан из општине будван-ске, Петар Ђуришић, капетан општине спичанске, Мило Куљача, Никола Божов Петровић и Нико М. Хајдуковић, преду-зимач руског паробродског друштва; као секретари: Н. Мијушковић и А. Фабрис.

Припада хвала свима учесницима, да се ово патриотичко и хуманитарно вече и то љепше на Сави-дан проведе. Такођер хвала припада племенитој Италијанки г.ђи Боцарићки, која може својом љубављу и пожртвовањем за све што је родољубиво, часно и племенито — многим нашим Срп-кињама и Србима за примјер служити. Пошто јој је лани на Сави-дан, предата на бини лијепа кита цвијећа, она је ове године умодила изабрану госпду благај-нице, да не чине излишна трошка на цви-јеће, по нека се и то поштеди на племе-нитости цијеља.

Чистог прихода скупљено је на овој забави 646 франака, која је сума предата царско руском посланству у Цариграду као прилог цариградских Срба за руске рањенике.

(Српска Књиж. Задруга) Повјере-њак „Српске Књиж. Задруге“ проф. Мијушковић јавља Задругиним члановима, да је рок за скупљање претплате на XIII. коло већ при крају. У исто вријеме оба-вјештава оне који би жељели постати чла-новима да: добротвори плаћају 150 круна одједном или у три отплате; (ко би хтио, да има сва досадашња издања, а да буде добротвор, плаћа 200 круна одједном или у три отплате) оснивачи плаћају 10, а улагачи 6 круна годишње.

(Из заштитишког пјевачко-тамбу-рашког друштва.) За друштвене чланове уписала су се и свој улог од 50 келера уложила ова госпда:

Началница Дјевачког Институ-та Царице Марије г.ца Мертваго кр. 7
Г. Павле А. Ровински — — — 7

Свега кр 14
Бивши Царско руски министар на Цетању г. Шачлов поклонио је Друштву — — — кр. 100 —
На забави 29 јануара пало је „ 28 80
На забави 5. фебруара пало је „ 45 —

Свега кр. 187.80
Виђа 49.6р „Гл. Црн.“ од 1904г. кр. 896.74
Свега кр. 1084.50

— Пишу нам из Врањине.

Становници Врањине понајвише баве се риболовом, и плају такав „завјет“, да недељним даном не иду на лов док сун-це зађе.

Јануара 30., на три Велика Јерарха, а у недељни дан, отиде једно друштво на „Пијеске“ и по валаску сунца баде гриб и улове по чина разне рибе. Послије тога окренули су да иду дома. Али пошто је била велика мутљавина времена, а сувише и зима велика, чун с рибом окрене да иде плочицама испод Врба Благовића, а у ње-му су били: Машо Н. Улићевић, Томо Н. Бушковић и Иво М. Милошевић, дјечаки од 16—17 година. Друге двије лађе окрену да иду правцем пут Врањине. На једанпут дуне ужасан вјетар и доведе све возаре у такву опасност, да већ нијесу били у ста-њу возити против вјетра, те тако сва три пријевца обрете низ вјетар по таквој по-мрчини, да нијесу могли знати један за другога. Једну лађу занесе вјетар на При-стан Дабоновића, а другу на Радуш Леки-ћа, и тек сјутрадан пошто су 8 момака по истом савином вјетру из Врањине отпловили лађу на Пристан Дабоновића, а одатле отиша један друг на Радуш, дознало се је да су људи у овимега дјева лађама спасени, послједи велике муке и труда што су га претрпјели Благом Сви се затијем упуте на Вир, ту узмемо велику лађу Марка Ј. Улићевића и на 12 весала по великоме вјетру похитамо у Врањину, да видимо, да случајно не отала тројица њи-вемо с чуном дошли дома. Пошто од њих још не бјеше никаквог трага, одмах смо истом лађом отишли у Благовића Врбе, да видимо, да се случајно нијесу гдје год привезали за врбе и ту се смрзали.

Прегледали смо све околине и не нађавши ништа, вратили смо се дома у сами мрак. Тада је била већ изгубљена свака нада за њихово спасење, и почели смо их по обичају жалити.

Но око 7 сати у вече зачу се звиж-дање вапора „Данице“ и по фењеру на катарци опазисмо, да иде вапор право пут села; зачу се глас звања с вапора Сјетисмо се да мора бити нешто ново, и одазвасмо се метцима из револвера, па одмах похи-тасмо лађом до вапора. На наше велико изненађење, ту на вапору нађосмо у пола мртве поменути тројицу и чун везан за вапор. Захваљујући г. кап. М. Марчићу, који заслужује нашу вјечиту благодарност, узмо-мо сву тројицу и кући одвезасмо. Капетан, да би што прије задовољно ероднико и цијело село, довео их је, не сврћујући ни на Плавницу ни на Вир, право из Скадра у Врањину, а ево што је с њима било:

Пошто је дунуо вјетар, који ми на-зивамо „упор“, — окиде се гужба која по-маже возу и без које се не може возити веслом. Виђе Машо Ников, да нијесу у ста-њу одупријети се сили вјетра, те нареди другу своме, Тому, да одмах избаца сву рибу у воду, па окрене чуном правце у Блато низ вјетар. При избацању рибе То-мо случајно избаца и једно треће весло, што су гмали.

Пошто су изабацили рибу и узели да возе са 2 весла, дошли су тако до пре-ма Луке Крњичке, а ту се измакне Тому из већ смрзних руку и друго весло, те остане Машу само једно весло и то врло слабо. Тада и вјетар промијени правац, што врло често на Блату бива, и стане им убацивати велику воду у чун, коју је Томо непрекидно изабацио на поље. Овај дјечак био је врло слабо одјеви, те се је преметао у пола мртвг кроз чун од ве-лике зиме и ужасног вјетра. Тако их је слободно Машо као најстари међу њима и и као врло вјешт човек у вјетровима по Блату, док се и њему окине гужба. Тада сасвијем изгубе наду на спасење, но их Машо слободаше. Бог им у томе помога те нађосе једну гужбу, коју оплету за Машу. Но и опет дуне вјетар, убацајући непрекидно воду у чун, коју је Томо не-престано бацао, а Машо вада слободно и јуначки држао крму чуно једном руком у води, а једном изван воде. Тако их је носио вјетар читавих 10½ сати од Пијеса-ка до под Маше Врачке. У једанпут за-чује Машу, као да вјетар итеза валове своје негдје на плочину, али не вјерујући у спасење, промисли, да је промјена вјетра. Дође му на памет, да онако држећи крму обиде дубину воде. Спусти весло у воду и оно се опре на дно воде, те се увјери, да није промјена вјетра, но да је вал на плочини. Валови их избаце на плочину од прилике на по сата прије зоре, али нијесу знали ништа гдје их је вјетар доио. Пошто сване, увјере се, да су на Ливадама Ска-дарским. Онда истим веслом, тискајући чун по плочини, дођу на вапор „Даницу“ у Војани. Ту их одмах мрари са „Дани-це“ својски приме и утопле, али су им се били прети од руку тако укочили, да ни-ти су их могли исправити, ниги су за њих знали. Одјећа на њима блистала је сва од леда. Пошто се је Машо агријао, отишли су на пристан скадарски, и непри-чавши на цунариници што је било, изла-зило је велико и мало, да се увјери о овом чудесном спасењу, које се има приписати само Блгу и св. Николи, који се свагда на водама припава.

Капетан вапора „Данице“, као што прије рекох, довесе их право у Врањину. Машо Ников и остала двојица заслужују сваку похвалу за њихово јуначко држање у овим грозним мукама.

С. К.

Телеграми Бечког „Нор. Биро-а“

† Велики Књаз Сергије.

ПЕТРОГРАД, 5 фебруара. — Манифест, издан од Цара у Царском Селу, гласи: „Провиђењу се је сви-ђело, да Нас тешко разжали, отеп-ши Нам 4 фебруара љубљеног стри-ца Великога Књаза Сергија Алек-сандровића у 48-ој години његова живота, који је био од руке опаких убица, што су радила о његовом Нама тако драгом животу. У покој-нику оплакујемо Нашег стрица и искрена пријатеља, чији је цијељи живот био посвећен Нашој служби и служби домовине. Ми се поуздамо надамо, да ће Наши вјерни пода-њаци најтоплије саучествовати у На-шој несрећи, те да ће своје молитве ујединити с Нашејема за спас по-којникове душе.“

МОСКВА, 6 феб. — Општин-ско вијеће закључило је, да изјави Цару и Великој Књагињи Јелисавети најискреније саучешће.

ЦАРИГРАД, 7 фебр. — Сул-тан изјавио је Зяновјеву саучешће за пок. Великим Књазом Сергијем.

МОСКВА, 7 фебр. — За спро-вод Вел. Књава Сергија, који ће бити у Москви 10. ов. мј., одређено је плъдеће: Само оне особе, које се могу исказати нарочитим позивом, смију се пустити у манастир, у којем ће се благословити мртво тијело. Ли-тургију и парастос службиће москов-ски митрополит уз велику асистен-цију. За вријеме парастоса вршиће мртвачку стражу грађански и војни великодостојници, ађутанти и двор-ски чиновници. Послије парастоса исказиће чланови Царског Дома по-којнику пошљедњу почаст, послједи чега ће четвори ађутанта одијети сандук до олтаря, а одатле ће га чланови Царског Дома и главни ађу-танти одијети у привремену гроб-ницу манастира, гдје ће остати до коначне сахране.

МОСКВА, 7 фебруара. — Од-носно сахране мртвог тијела В. Кња-ва Сергија, које сада привремено остаје у Чудовском манастиру, за-кључено је, да се оно има сахра-нити мјесеца маја у Петрограду.

ПЕТРОГРАД, 8 фебр. — Цар Никола наименовао је брата В. Кња-ва Сергија, а свога стрца Павла Александровића, који је године 1902. због женидбе с г.ђом Пистелкорс, сада грофцом Хохенгелсен, био лишен свих части, поново генерал-лајтантом и генералним ађутантом. Велики Књаз Павле враћа се из Па-риза у Русију, гдје ће присуство-вати сироводу свога брата. На рус-кој граници дочекаће га Царев ода-сланик, који ће му уручити знакове генералног ађутанта.

МОСКВА, 11 фебр. — Јуче је сахрањено мртво тијело Великог Књава Сергија у Чудовском мана-стиру.

Рат између Русије и Јапана.

ПЕТРОГРАД, 5 фебр. — Тве-верал Гринценберг примљен је од Цара у аудијенцију.

ЧИФУ, 5 фебр. — Овдје су за-творена два Китајца, који су прима-ли, да су бацали у море њемачког и француског поморског аташеја у Портартуру, за које се дуго времена није ништа знало.

ТОКИЈО, 6 фебр. — По вије-стима са ријеке Шахо окупљају Руси ватну силу против војске Ку-роквеје. Изгледа, да Куропаткин кани поново подузети офензиву.

ПЕТРОГРАД, 6 фебр. — Опро-вргавају се гласови, као да су отпо-чели преговори о миру између Ру-сије и Јапана.

ЦАРИГРАД, 6 феб. — Параброд „Св. Никола“ са Стесељом и оста-лим официрима стигао је овамо. Сте-сељ се је искрцао и посетио руског посланика Зяновјева и чланове рус-ког посланства. Доцније је дошао у руско посланство Ибрахим-паша, да у име Султаново поздравља Стесеља, који вечерас путује за Русију.

ТОКИЈО, 7 фебр. — Маршал Ојама јавља, да Руси на цијелој ли-нији непрестано дижу опкопе и да пуцају на дјелове јапанске војске. 14 о. м. подувели су Руси с невнатним бројем пјешадије напад, али су суз-бијени.

ФАКЕБЈЕРГ, 7 фебр. — Трећа руска ескадра прошла је јутрос крај јужног врха острва Лангеланда. Ескадра се састоја, како изгледа, из седам бродова.

ТОКИЈО, 8 фебр. — Руси гра-де пољску жељезницу Фусун-Тијен-тлин и с друге стране од Фусуна на горњи Шахо. По овоме као и по другим спремама и умножању војске држи се, да Руси намјеравају заоби-ћи Курокијево десно крило. Куроки се утврђује против тог покушаја.

ТОКИЈО, 8 фебр. — Укупни број руске и јапанске војске на Шаху превазилази 700.000 људи.

ПЕТРОГРАД, 9 фебр. — Куропаткин јавља 7. о. мј.: Јапанска офанзива код Чанхенчена продужује се. Наше одјелене сузбило је непријатеља и заузеле 6. о. мј. Далин душан.

ТОКИЈО, 9 фебр. — Ојама јавља, да је јуче био невзатни напад пјешадије на Фангчан. Руси бомбардовали су у ноћи између недеље и понедељника Пепотај са великим топовима.

ФРЕДЕРИКСХАВЕН, 9 феб. — Трећа руска ескадра усидрила се у валину Скяген, да укрца угља.

ЛОНДОН, 9 фебр. — „Дели Телеграф“ јавља из Токија, да се ескадра адмирала Камимуре налази недалеко од Индијског океана. Мисли се, да предстоји велика поморска битка.

ЊУЧВАНГ, 10 фебр. — „Рајтер“ јавља, да је око 3000 Руса општеило у понедељник железничку везу између Хајченга и Дашичао. Штета је одмах поправљена. Руси су се повукли натраг, а није су се у битку упуштали.

ТИЈЕНЧИН, 10 фебр. — Дванаест јапанских торпедњача допловило је до Формосе.

ЛОНДОН, 10 фебр. — Из Токија јављају, да се главна руска снага налази још на десној обали ријеке Шахо и да Руси непрестано подижу опкопе. Чује се, да је Куропаткин изгубио вид на једном оку услед велике студени. Флота Владивостока испла је неки дан али се одмах повратила, чим је оцазала јапанску ескадру, која Владивосток блокира.

ПАЗИЗ, 11 фебр. — Комисија за хулеки догађаји састала се јуче. Комесари потписали су извјештај који је одмах саопштен заинтересованим странкама, а биће и у штампи објелоданен. Потоња сједница биће у суботу по подне.

ФРЕДЕРИКСХАВЕН, 10 фебр. — Трећа руска ескадра отпловила је одавде синоћ.

ЛОНДОН, 11 фебр. — Из Токија јављају, да су сви гласови о томе као да Јапан предузима кораке за мир неосновани.

ШАНГАЈ, 11 фебруара. — Увјеравају да је министар јапанске морине тражио 30 милијона за повећање поморског буџета и да му је буџетска комисија одмах тражење одобрила.

ЛОНДОН, 11 фебруара. — „Делителеграф“ јавља, да су се чете јапанске појавиле на ушћу ријеке Тјумена, да отуда уклоне мине, јер је то потребито прије него се отпочне опсада Владивостока.

ПЕТРОГРАД, 12 фебр. — Куропаткин јавља, да се довијаје, да су 20 јапанских торпедњача и једна виша лађа кренуле за Владивосток.

ВАШИНГТОН, 12 фебруара. — Овдашњи руски посланик изјавио је, да ће Русија продужавати рат с удвојеном енергијом.

ЛОНДОН, 12 фебр. — „Рајтер“ јавља, да Хулска комисија савршено опровргава руске твђење о присуству торпедњача у Сјеверном мору.

ПЕТРОГРАД, 6 фебр. — Сељаци из округа Кострома предала су Цару адресу одапости.

ПЕТРОГРАД, 8 фебр. — Ђаци универзитета петроградског држали су данас у присуству више професора скупштину, на којој закључише, да потреба висукује, да се у Русији заведу реформе. Усвојена је резолуција против рата и апсолутизма са 3000 против 50 гласова.

Овдашња комесарија саопштила, да је врховна епархијална власт распошала погла Гапона, за кога се још не зна, гдје се сад налази.

ВАРШАВА, 8 фебр. — Апотекари предузели су рад.

ХАРКОВ, 8 фебр. — Радници у фабрикама дувана прекинуше рад.

њу. Исто тако оставише рад и железнички радници у Кијеву.

БУДИМПЕШТА, 9 фебр. — Глас се, да је Цесар изјавио жаљу, да се мађарска крива доврши што прије. Парламенат изабрао је Кошутовца Јуста за председника, а Раковског, члана народне странке и Болгара, члана дисидената, за потпредседнике.

КУТАИС, 9 фебр. — Овдје је настао општи раднички покрет.

БАКУ, 9 фебр. — У разним варошким одјељењима вјали су Мухамеданци оружјем на Јермене. Било је доста мртвих и рањених. Сви послови вастали су. Опште је мишљење, да се ради о приватној освети. Изгледа, да нема доста војске, да се ред успостави. Међу мирним становништвом завладао је општа страх.

БЕЧ, 10 фебр. — Председник парламента гроф Петер, који је ових дана подио оставку на председништву због тога, што је парламенат већином гласова дозволио једном посланику да абори, коме је он био одузео ријеч, поново је изабран за председника.

БЕРЛИН, 11 фебр. — Цар Вилхелм захвалио је канцелару Бачову на настојању око закључења трговачких уговора и подјелио му свој крп ивараћен у мрамору.

ПЕТРОГРАД, 11 фебр. — Цар се је коначно изјавио против сазива „Земског Собора“.

Судски позив.

К броју 42 ек 1905.

Књ Обласни Суд на

Цетињу — на основу пресуде Књ Великог Суда од 27. јануара ове године, бр. 35 ек 1905. — V — 1903. — 81. у кривичној истрази против одбеглог Јована Петришина Машановића из Куца, оптуженог за злочин преларе извршене зајмом новца у свота од 284. крупе према Стани Будатовић из Цетиња, да на дан 1. маја ове године у 9 сати прије подне предстане потписаном суду, јер ће у противном суд тога дана и без његова присуства (in contumacia) на његову штету донијети пресуду.

Цетиње, 4 фебруара 1905 год.

Књ Обласни Суд:

Секретар,
Р. Врањеш.

Председник,
Ј. Милић.

1—3

ОБЈАВА.

По одобрењу Господина Министра Унутрашњих Дјела, на дан 1 марта ове год. држаће се лицитација у поштанско-телеграфском одјељењу за закуп преноса поште од 1 априла 1905 до 1 априла 1912, на линијама: Никшић—Плавница, Бар—Вир и Подгорица—Котор.

На лицитацију имају право: црногорски поданици, који су писмени који уживају сва грађанска права, који имају сва својства уговарача и који положе 5.000 кр. кауције у новцу.

Поштанско-телеграфско одјељење уступиће закупцу на одплату у ратама до 1910 све своје коње, кола, телеграфски прибор и резервни материјал по процјени једне мјешовите комисије.

Закупцу припадаће сви приходи од подвоза путника и пртљага, а од поштанско-телеграфског одјељења субвенција, која се излицитира за пренос поште.

Закупац треба да до 15 марта ове год. преда поштанско-телеграфском одјељењу уредну кауцију од 40.000 круна у непокретној имовини.

Услови уговора могу се видјети свакога дана у канцеларији поштанско-телеграфског одјељења.

Број 680.

Из поштанско-телеграфског одјељења Министарства Унутрашњих Дјела. 4 фебруара 1905 на Цетињу.

(2—4)

О Г Л А С

Неђелко Силков Балтић, из Колашинских Поља, пошао је прије седам година у Србију, одакле је прешао, ради зараде, у Бугарску и јављао се својој браћи из Осфије. Пет година су прошле да од њега нема гласа, те се овим, на молбу његова

брата Милије, умољава сваки ко о њему што зна, или сазна, да достави

Министарству Иностранних Дјела.

3—3

О Г Л А С

Васиљ Ђорђевић са Цетиња отпотовао је назад двадесет и девет година у иностранство, и у току потоњих петнаест година није давао никаквог гласа о себи. На молбу његове остареле мајке Софије, ужсјава се сваки ко о њему што зна, или сазна, да јави

Министарству Иностранних Дјела.

1—2

Службене Објаве.

О Г Л А С

Износи се на јавну продају дољеоли сана непокретност (кућа) Николе Стојковића и млађег му брата, из Улице, која је пропијењена 1.600 круна.

Продаја ће се извршити у потписаној канцеларији.

За продају се одржују три рока: 8. марта, 8. априла и 8. маја 1905. године, у 3 сата послје подне.

На прва два рока неће се непокретност испод процијењене вредности продати, а на трећем и ниже, али ни тада испод 1/3 од процјене.

Сваки је диктант дужан положити јемство 10% од процјене.

Позивају се сви они, који имају на непокретности какво реално право, дужници повјериоци и они, који имају право прече куспе, да се пријаве суду прије прве продаје.

Кућа је у овој вароши: „Нова Махала“, а при истој налази се једна зграда од 400. квадратних метара; у истој има неколико лова, 3 мурве и 2 бајама. Градини: од истока баштом Јована Кочовића, од запада Бијелом Гором, од сјевера кућом Јована Кочовића, од југа кућом Даута Катана.

Градња је од дрвета и новог материјала на под са 4. собе пошфатане. Кућа је дугачка међу зидове 14. а широка 5 30 метара. При кући кујина дугачка 8 метара, а широка 5 30. У доњем дијелу куће налази се уређени нове виноподрум.

Број 395.

Улице, 3. фебруара 1905.

Општински Суд.

Р. 210 Бр. 29 1—1

О Г Л А С

Пошто се на посљедњим роковима није пријавило купца за непокретност Фила Марукића из Бара, — то ће се продаја извршити дана 12 јуна 1905.

Вићи огласе у „Гласу Црногорца“, број 37. и 39. од 1904.

Бар, 3. фебруара 1905.

Из канцеларије капетан суда.

Р. 45 Бр. 30 1—1

П О З И В

Пошто је сирпачи стечајно поступање маче Васа Софровића трговца из Никшића, то се позивају сви његови дужници — односно пуномоћници, да се са чистим документима пријаве у канц. овог Суда на дан 15 марта о. г. ког ће се дана међу њима донијети расправно рјешење, и што кога пријаве уручити.

Број 132. ек 1905.

1V—1902—116.

Никшић, 8. фебруара 1905.

Председник, М. Н. Ђуровић.

Р. 68 Бр. 31 1—1

О Г Л А С

Јавна продаја непокретности Ј. Ј. С. Стругара из Цеклина, извршаће се 30. фебруара 1905 године у 2 сата послје подне.

Вићи огласе у првилог 53. броја „Гл. Црногорца“ од 1904. године.

Број 188 ек 1905

1904—42.

Цеклин, 4. фебруара 1905. године

Капетан Стево Пејановић.

Р. 45 Бр. 32 1—1

Приватне објаве.

Поштанске употребљене марке

уз најповољније цијене купујем

Neupauer J.

B—Siklós (Hongrie).

Р. 12 Бр. 95 9—12

ПОШТАНСКЕ МАРКЕ

као црногорске нове и старе емисије, као и балканских држава купујем и молим за цијену истијех.

Феликс Видени.

Budapest. Харшмизор.

„Трговина Марка“.

П. п. Бр. 2 3—10

Продајем добросвојно моју кућу. Ко би купио, нек се обрати за погодбу. Дао бих на чекање под сигурним условима.

Никшић, јануара 1905.

Ђоко Каровић.

Р. 23 Бр. 9 3—3

О Г Л А С

Давам под најам годишње или на даље — моје двије куће у Мирковој вароши а на Немањиној Риви постојеће двокатне дуге 22 метра, ширина по плану вароши са 9 добро уређених соба и једном просторном кафаном на доњему кату — имају двије добро уређене тезе са башчом које припада кућама, ко би желио обије куће или поједино — ради услова и погодбе нек се лично или писмено обрати, потписатој власници. Куће ће бити слободне до 23. априла ове 1905. године.

Подгорица, 30. јануара 1905

Споштовањем

Даница Кочи, удовица.

Р. 86 Бр. 16 2—4

З А Х В А Л А

Поклони Милош Ђ. Шаулић, вршилац дужности министра правде, био је себе осигурао код америкашког друштва „The Mutual“ на 10.000 круна. Речено друштво, одмах послје извјешта о смрти покојника и по добитку нужних података, упутило је преко мене, као пуномоћника по којникове фамилије, именовану суму, тачно и без одуговлачења.

На овако тачном поступку изјављујемо поменутом друштву захвалност.

Цетиње, 12. фебруара 1905.

Јанко Милић

Председник Обл. Суда.

Р. 66 Бр. 19 1—3

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ.

Дубоко дирнути онако великим и видљивим народним саучешћем, приликом смрти нашег милог и нигда непрежаљеног сина, односно брата и синовца

СТЕВА

смаграмо за прву и најсветију дужност овим дати излив осјећајима особите и искрено захвалности наших за вазда учвијељених срца према свима, који било на који начин, лично, писмено или телеграфично, узеше учешћа у овој нашој неизмијерној и не излечивој тузи, чиме дадоше видљива знака своје велике љубави према нама, а особите жалости и тешког бола за покојником, те нам на тај начин, у колико се може, учинише, да нам је лакше подијети овај по нас претешки удар судбине.

Никшић

Вој Буро Петровић-Његош,

са породицом.

Р. 105 Бр. 20 1—1

БЛАГОДАРНОСТ.

Свима знаницима и пријатељима, који ма којим путем учествоваше у жалости за мојом

ОЛГОМ,

рођ. 14/10 1902., умрле 7/2 1905.

овим најјердичније благодарим.

Подгорица, 10 фебруара 1905.

Захарија Гвозденовић

с родбином.

Р. 33 Бр. 21 1—1